

Història d'Andorra

Segons la llegenda, Carlemany va fundar Andorra l'any 805 en reconeixença de l'ajuda prestada pels seus habitants contra els sarraïns. Però el primer document que es coneix sobre el país és la donació que fa Carles el Calb a Sunifred, comte d'Urgell i de la Cerdanya, l'any 843. A mitjan segle X, el domini de diversos senyors laics i eclesiàstics influeix en l'aparició d'algunes fortaleses i esglésies que encara avui perduren al territori. Durant el segle XI, el poder dels bisbes d'Urgell s'estén progressivament sobre Andorra, fins que l'any 1133 es reconverteix en senyoria eclesiàstica.

Al segle XIII es va iniciar un període de lluites i hostilitats entre els bisbes d'Urgell i els comtes de Foix per aconseguir la sobirania d'Andorra, que va finalitzar amb la signatura de dos sentències arbitrals anomenades pariatges (1278 i 1288) entre el bisbe d'Urgell, Pere d'Urtx, i el comte de Foix, Roger Bernat III. La signatura del primer pariatge (1278) establia les bases de la sobirania compartida: neix el Principat d'Andorra. El segon pariatge (1288) recollia el primer i regulava altres obligacions, com l'administració de justícia i el servei militar. El pacte es va mantenir en el temps amb transformacions importants, fins al punt que la Constitució d'Andorra recull el sistema del copríncipat, amb el bisbe d'Urgell i el president de la República Francesa com a coprínceps d'Andorra, en igualtat i a títol personal.

Durant el segle XV els comtes de Foix van esdevenir els sobirans de Navarra, i l'any 1589 Enric IV, rei de Navarra i comte de Foix, vescomte de Bearn i senyor d'Andorra, va esdevenir rei de França, i va unir a la corona els drets de consenyoria dels comtes de Foix. L'any 1793, a causa de l'origen feudal dels lligams que unien Andorra amb França, els republicans francesos es van negar a mantenir les relacions amb els andorrans. L'any 1806 Napoleó va restablir la tradició feudal i els drets de consenyoria de França sobre el Principat d'Andorra.

L'any 1419, el bisbe d'Urgell va reconèixer el Consell de la Terra, futur Consell General, com a institució de govern comunitari. El seu funcionament i la seva composició es van mantenir sense gaires canvis substancials fins a la Nova Reforma.

En la segona meitat del segle XIX, l'anomenada Nova Reforma (1866) aportà canvis substancials en els terrenys polític i administratiu; en destaquen l'atribució del dret de vot a tots els caps de casa i l'augment del poder del Consell General. La posició fronterera d'Andorra ha estat un factor determinant en el seu procés de creixement i de modernització. Una frontera que va conèixer noves realitats arran de la Guerra Civil Espanyola i la Segona Guerra Mundial, a partir de les quals el país va desenvolupar una activitat comercial basada en el trànsit de mercaderies i de divises. Progressivament, el Principat va iniciar un particular procés d'adaptació i de canvis que evolucionen cap a l'Andorra turística i financera que coneixem avui.

L'any 1981, amb la creació del Consell Executiu, van començar reformes importants per al Principat d'Andorra que van culminar amb l'entrada en vigor el 14 de març de 1993 de la primera Constitució d'Andorra, i que van convertir el Principat en un estat independent, de dret, democràtic i social, i van establir la nova definició de competències de les institucions. El 28 de juliol de 1993, Andorra es va integrar a l'ONU, fet que va significar el reconeixement internacional del país. Així mateix, el Principat forma part d'altres organismes internacionals, com el Consell d'Europa des del 1994.